

בש"פ 909/23 - שמעון קלפהולץ נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 909/23

לפני:

כבוד השופט ח' כבוב

המבקש:

שמעון קלפהולץ

נגד

המשיבה:

מדינת ישראל

בקשה למתן רשות לערור על החלטות בית המשפט
המחוזי בירושלים (כב' השופט א' נחלון) בעמ"ת
1734-01-23 מימים 02.01.2023 ו-31.01.2023

בשם המבקש:

עו"ד שמואל הורביץ; עו"ד נדב גדליהו

החלטה

1. בקשה למתן רשות לערור ב"גלגול שלישי" לפי סעיף 53(א1) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: חוק המעצרים), על שתי החלטות של בית המשפט המחוזי בירושלים (כבוד השופט א' נחלון) בעמ"ת 1734-01-23. הראשונה, מיום 02.01.2023, בגדרה דחה בית המשפט המחוזי ערר שהגיש המבקש על החלטת בית משפט השלום בירושלים (כבוד השופטת ע' גרינבאום-שמעון) במ"ת 44214-08-22 מיום 04.12.2022; והשנייה, מיום 31.01.2023, בה נדחתה בקשה לעיון חזור על החלטתו מיום 02.01.2023.

הרקע לבקשה והבקשה

2. נגד המבקש הוגש כתב אישום המייחס לו ביצוע עבירות של הסגת גבול כדי לעבור עבירה, לפי סעיף 447(א1) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: החוק); הפרעה לשוטר בשעת מילוי תפקידו, לפי סעיף 275 לחוק; הפרת הוראה חוקית, לפי סעיף 287(א) לחוק; והתקהלות אסורה, לפי סעיף 151 לחוק. לפי המתואר בכתב האישום, ביום 18.08.2022 התיישב המבקש באתר עבודות הרכבת הקלה בירושלים כחלק מפעולת מחאה נגד העבודות להקמתה, ונמנע מלעזוב את האתר חרף הוראות שוטרים. כמו כן, חסם המבקש כביש סמוך למקום העבודות והפריע

לשוטרים בפיזור ההתקהלות והתנגד למעצרו. כל האמור נעשה תוך הפרת תנאים שהוטלו על המבקש במסגרת תיק אחר.

3. עוד במועד שלבי חקירת האירועים המתוארים, שוחרר המבקש למעצר בית מלא, כאשר בד בבד עם הגשת כתב האישום הגישה המשיבה בקשה להאריך את תנאי שחרורו עד לתום ההליכים המשפטיים נגדו.

4. ביום 28.08.2022, נעתר בית המשפט לבקשת המשיבה, והורה על הארכת תנאי שחרורו של המבקש עד לתום ההליכים המשפטיים נגדו. ערר שהגיש המבקש על החלטה זו נמחק בהסכמתו ביום 07.09.2022.

5. ביום 24.11.2022, הגיש המבקש בקשה לעיון חוזר בתנאי שחרורו, ועתר לצמצם אותם לכדי מעצר בית לילי בלבד. ביום 04.12.2022, קיבל בית משפט השלום את בקשת המבקש באופן חלקי, והורה על הקלה בתנאי שחרורו. זאת, נוכח פרק הזמן שחלף ממועד הגשת כתב האישום, בו לא הפר המבקש את תנאי שחרורו; ונוכח התנאים שנקבעו ביחס ליתר הנאשמים בכתב האישום. נקבע, כי המבקש יהיה רשאי לצאת מביתו לצרכי תפילה בימים א'-ו' בין השעות 08:00-07:00 ובין השעות 17:00-15:30; ולצאת מביתו בימים א', ג' ו-ה' בין השעות 13:00-08:00.

6. על החלטה זו הגיש המבקש ערר לבית המשפט המחוזי. במסגרת עררו, עתר המבקש להורות על הרחקתו מירושלים חלף מעצר הבית, או לחלופין, להקלה נוספת בתנאי שחרורו.

7. ביום 02.01.2023, דחה בית המשפט המחוזי את הערר. בפתח הדברים ציין בית המשפט, כי בקשתו של המבקש להרחיקו מירושלים חלף מעצר הבית חורגת מהבקשה שהגיש לבית משפט השלום, ועל כן אין מקום לדון בה. אשר לבקשתו החלופית, נקבע, כי אין מקום להקל בתנאי מעצרו מעבר להקלה שנקבעה בהחלטת בית משפט השלום. וזאת, נוכח עילת מעצרו, ובשים לב לעובדה שהמעשים המיוחסים לו נעשו לכאורה תוך הפרת תנאי שחרור שנקבעו בתיק אחר. כמו כן, קבע בית המשפט, כי לא נפל פגם בהחלטת בית משפט השלום המצדיק התערבות בה, תוך שציין כי "ניתן היה לקבל החלטה המקילה יותר עם [המבקש - ח.כ.], וניתן היה לקבל החלטה המחמירה עמו יותר". לבסוף, דחה בית המשפט את טענתו של המבקש, לפיה ההפגנות נגד עבודות הרכבת מתבצעות בשעות הלילה, כך שלא נשקפת ממנו מסוכנות בשעות היום. וזאת, משום שהמבקש לא הניח תשתית ראייתית להוכחת טענה זו.

8. ביום 08.01.2023, הגיש המבקש בקשה לעיון חוזר בהחלטת בית משפט השלום. החלטה זו נדחתה ביום 16.01.2023, בנימוק כי טרם חלף מספיק זמן כדי להצדיק היעדרות לבקשה. בהמשך, הגיש המבקש בקשה לבית המשפט המחוזי לעיון חוזר בהחלטתו מיום 02.01.2023. בקשה זו נדחתה, תוך שצוין כי:

"... מבחינה דיונית, אין מדובר בבקשה לעיון חוזר במסגרת הליך הערר, שכבר הסתיים. על המבקש היה להגיש ערר חדש על ההחלטה מיום 16.1.23... לגופו של עניין לא נפל פגם בהחלטה מיום 16.1.23. כפי שצוין בהחלטה שניתנה בערר, היא לא מנעה מן העורר לשוב ולעתור לעיון חוזר בתנאי שחרורו 'בתוך פרק זמן סביר'. הגשת הבקשה לבית משפט קמא בחלוף שישה ימים אינה פרק זמן כזה".

9. המבקש לא השלים עם ההחלטות מיום 02.01.2023 ומיום 31.01.2023, ומכאן הבקשה שלפניי.

10. תחילה יוער, כי על אף שבפתח הבקשה צוין כי זו מופנית גם נגד החלטת בית המשפט המחוזי מיום 31.01.2023, גוף הבקשה מתייחס רובו ככולו להחלטה מיום 02.01.2023. לטענת המבקש, בקשתו מעלה שלוש שאלות עקרוניות המצדיקות דיון בה: הראשונה, האם בהליך ערר על החלטה הנוגעת למעצרו של נאשם חל, וראוי שיחול, הכלל בדבר אי-התערבות הערכאה השנייה בשיקול דעת הערכאה הראשונה? השנייה, האם ניתן לדחות על הסף חלופת מעצר שהוצעה לראשונה במסגרת הערר מהטעם שזו לא הוצגה לפני הערכאה הראשונה? השלישית, האם טענה עובדתית שלא נסתרה על-ידי בעל דין דורשת הוכחה, ואם כן, באיזו מידה?

אשר לשאלה הראשונה, טוען המבקש, כי אופי הדיון בערר בהליך מעצר הוא 'דה נובו', כך שאין מקום להחיל את הכלל בדבר אי-התערבות הערכאה השנייה בשיקול דעתה של הערכאה הראשונה. נוכח זאת, היה על בית המשפט לבחון אם ניתן להגשים את תכלית המעצר בדרך שפגיעתה פחותה בחירותו של המבקש, חלף בחינת שיקול הדעת של בית משפט השלום. כנגזרת מכך, וביחס לשאלה השנייה, נטען, כי לא היה מקום לדחות על הסף את חלופת המעצר שהציע, שכן היות שמדובר בדיון 'דה נובו', רשאית ערכאת הערר להתייחס לחלופות מעצר שלא הוצגו לפני הערכאה הראשונה. בכל הנוגע לשאלה השלישית, נטען, כי טרם נקבע באופן מפורש מהי מידת ההוכחה הנדרשת להוכחת טענה בהליך מעצר; אולם שהראיות שהביא המבקש, בשים לב לכך שהמשיבה לא חלקה על טענתו, מוכיחות לכל הפחות באופן לכאורי את טענתו הנוגעת לשעות בהן מתבצעות ההפגנות.

לגופם של דברים, נטען, כי שגה בית המשפט המחוזי שעה שדחה את חלופת המעצר שהציע על הסף, וכאשר נמנע מלהקל בתנאיו ככל שסבר כי ניתן היה לעשות כן. עוד נטען, כי המבקש הצליח להוכיח את טענתו אשר לשעות בהן מתבצעות הפגנות נגד עבודות הרכבת. כן נטען, כי תנאי המעצר שנקבעו בעניינו של המבקש חורגים ממדיניות המעצרים המקובלת; וכי בית המשפט המחוזי לא התייחס בהחלטתו למורכבות התיק העיקרי, ולנסיבות נוספות.

דיון והכרעה

11. לאחר שעיינתי בבקשה, על נספחיה, הגעתי לכלל מסקנה כי דינה להידחות.
12. כידוע, רשות לערור לבית משפט זה על החלטות שנבחנו בערר על-ידי בית המשפט המחוזי, ב"גלגול שלישי", תינתנה במשורה, ורק במקרים חריגים בהם מתעוררת שאלה משפטית עקרונית או ציבורית, או כאשר מתעורר חשש לאי-צדק חמור או עיוות דין (בש"פ 891/23 עובד נ' מדינת ישראל, פסקה 14 (14.02.2023)). הבקשה שלפניי אינה עומדת באמות מידה אלה, ודי בכך לדחותה.
13. הגם שהבקשה מעלה לכאורה שאלה משפטית בדבר אופי הליך הערר, תכליתו והמידה בה תתערב ערכאת הערר בשיקול דעת הערכאה הראשונה (השוו: בש"פ 1266/17 אחמד נ' מדינת ישראל, פסקה 2 (08.02.2017)), איני סבור כי הבקשה שלפניי מצריכה הכרעה בה – ואבאר.
14. אף מבלי לדון בשאלה אם קיים שוני בין הליך הערעור לבין הליך הערר, באופן בו תבחן הערכאה השנייה את שיקול הדעת של הערכאה הראשונה ותערוך בחינה מחודשת ועצמאית ('דה נובו') של החומר הנוגע לעניין (ראו למשל: בש"פ 5175/16 ג'אבר נ' מדינת ישראל, פסקה 11 (07.07.2016); ע"פ 3/14 חוחלובסקי נ' מדינת ישראל, פסקה 7 (14.01.2014) (להלן: עניין חוחלובסקי); בש"פ 7195/14 מדינת ישראל נ' מנגשה, פסקה 14 (27.11.2014) (להלן: עניין מנגשה); בש"פ 7406/00 עלאדין נ' מדינת ישראל, פ"ד נד(4) 740, 744 (2000); בש"פ 90/99 מדינת ישראל נ' פלוני, פסקה 6 (10.01.1999) (להלן: עניין פלוני); בש"פ 116/96 מדינת ישראל נ' אסרף (05.01.1996); בש"פ 8445/01 זוארץ נ' מדינת ישראל (11.11.2001)); הרי שממילא במצבים כגון דא, כאשר הכף אינה נוטה באופן ברור לצד זה או אחר בכל הנוגע לתנאי מעצרו של נאשם – קיימת חשיבות לעמדת הערכאה הראשונה במסגרת הליך הערר. ובמצבים אלה, "צריך טעם של ממש כדי לבטל את ההחלטה" מושא הערר (עניין פלוני, בפסקה 6; עניין חוחלובסקי, בפסקה 7; עניין מנגשה, בפסקה 14). בהתאם לכך, לא מצאתי כי נפל פגם בהחלטת בית המשפט המחוזי לדחות את הערר שהוגש.
15. אשר לשאלה השנייה אותה מעלה המבקש, איני סבור כי זו מצדיקה היעדרות לבקשתו, ובפרט בשים לב לכך שמתן הוראה על הרחקה של אדם מעיר אינו דבר של מה בכך, וזה מצריך דיון שכלל חורג מן המקובל בהליך ערר.

16. שאלתו האחרונה של המבקש אינה מעלה כל סוגיה משפטית עקרונית, ונטועה כולה בעניינו הפרטני, ובפרט - באופן בו בית המשפט המחוזי העריך את הראיות שעמדו לנגד עיניו.

17. בנסיבות אלה, הבקשה נדחית.

ניתנה היום, כ"ח בשבט התשפ"ג (19.2.2023).

ש ו פ ט
